Benden Geriye Kalanlar

GÜLCAN KURTUL

tilki
kitap
yayınevi

Benden Geriye Kalanlar
Gülcan Kurtul

Tilki Kitap©
www.tilkikitap.com
kitap@matbumedya.com
0850 304 22 03
Yayıncı Sertifika No 28740

Genel Müdür: Emrah Çelik
Genel Yayın Yönetmeni: Oğuz Şahin
Yayın Yönetmeni: Sinan Kocaman
Editör: Hilal Kılıç
Son Okuma: Alev Sevgi
Sayfa Tasarım: Efe Bozkurt
Kapak Tasarım: Efe Bozkurt

1.Basım, İstanbul, Mart 2025
ISBN: 978-625-6130-72-2
Tilki Kitap Matbaa / İstanbul
Matbaa Sertifika No: 48138

Eserin tüm telif hakları yazara aittir. Yazar, bu baskı için basım-satış-dağıtım-tanıtım haklarını Tilki Kitap'a devretmiştir. Yazar, eserin kapak dahil içeriğindeki tüm materyallerin (metin, görsel öğe, tablo…) yasal ve fikri sorumluluğunu kabul etmiştir. Tilki Kitap'ın kurumsal görüşü olmayabilir.

BENDEN GERİYE KALANLAR

Gülcan Kurtul

YAZAR HAKKINDA

Gülcan Kurtul, 5 Temmuz 1988 tarihinde Aydın'da doğdu. 2006 yılında üniversite eğitimi için İstanbul'a taşındı. Boğaziçi Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümünde öğrenim görürken çeşitli edebî eserler yayımlayan Hisar Sanat Kültür Dergisi'nin ortak kuruculuğunu üstlendi ve genel yayın yönetmenliğini yaptı. Küçüklüğünden beri tutkulu bir yazar olan Kurtul, "Benden Geriye Kalanlar" ve "Babama Mektup" adlı eserlerinin yanı sıra yaratıcı yolculuğu boyunca birçok şiir, deneme ve hikâye gibi çeşitli edebî türlerde eserler de kaleme aldı.

TEŞEKKÜRLER

Bu kitabın yazım süreci 2020 yılında başladığında kafamda birçok duygu ve düşünce ile yola çıktım. Ancak bu süreç boyunca karşılaştığım zorluklar ve deneyimler, eserimi şekillendiren en önemli unsurlar oldu. Her geçen gün biraz daha yenilenip gelişen bu eserin ortaya çıkmasında en büyük katkıyı sağlayan arkadaşlarım Çağla Akkol ve Neslihan Yasdiman Ceux'a içten teşekkürlerimi sunuyorum. Onların fikirleri, eleştirileri ve yaratıcılıkları; kitabın şekillenmesi ve olay örgüsünün derinleşmesi konusunda benim için kıymetli birer rehber oldu. Ayrıca bu süreçte bana destek olan tüm arkadaşlarıma ve özellikle de eşime minnettarım. Onların cesaretlendirici sözleri, sabırları ve inançları yaşadığım zorlu anlarda motivasyon kaynağım oldu. Son olarak bu kitabı okuyacak olan herkese teşekkür ediyorum. Umarım bu satırlarda paylaştığım duygular ve zaman zaman gerçeklerle beslenen hikâye, sizlere de bir ilham kaynağı olur.

Geçmişiyle yüzleşmesi ne zormuş insanın,
Böyle yakmalı mıydı yüreğimi şimdi?
Ah bir düşse, kırılsa ayağı zamanın
Gene çaresiz hisseder miydim kendimi?

BİRİNCİ BÖLÜM

Sabah saat altıydı. Doğanın yeni yeni uyanmaya başladığı tan vaktiydi. Havada hafif ama keskin bir serinlik vardı. Kalın pijamasından içeri sızan soğuk hava onu bir an titretince battaniyesine daha sıkı sarıldı. Hava o kadar temizdi ki yeni oluşmuş çiğin tatlı kokusu geldi burnuna. Uykularından uyanan kuşların, esneyen ağaçların, rüzgârda salınan yaprakların kokusunu bile alabiliyordu. Rüzgârın o tatlı nağmesi doldu kulaklarına. Gözlerini kapatıp bu sesi dinledi sadece bir süre. Mest oldu.

Bir eliyle elindeki defteri, bir eliyle üstündeki battaniyeyi tutarak balkondaki koltukta oturuyordu Ayla. Alacakaranlık olduğu için ufuktaki kırmızı çizgiden başka bir şey gözükmüyordu. Çizgi yavaş yavaş genişlerken, elindeki kalem boş sayfanın üstünde bir tek nokta bile oluşturmadan bekliyordu öylece, sabırla.

Dışarıda hüküm süren sükûnetin aksine Ayla'nın içinde şiddetli fırtınalar kopuyordu. Son zamanlarda çok oluyordu bu. Yine uykusuzdu. Daha doğrusu bu hayatta kalan son zamanlarını uyuyarak geçirmek istemiyordu. Beyazlamış saçlarının bir kısmını kulağının arkasına atarken, sevdiğine son kez dokunan bir insan gibi hüzünle ama narince, âdeta dokunmaya kıyamayarak tutarken ellerinde, düşündü yeniden. Eskiden hunharca taradığı ama yine de onu yalnız bırakmayan, ona küsüp gitmeyen, belki de kendinde en çok sevdiği saçları… En son onlar yok olacaktı yerin

altında demek… Yerin altı… Nasıldı acaba? Yok olup gitmek nasıl bir şeydi? Gerçekten böcekler gelip, etlerini lime lime ederken ve o kıyamadığı karıncalar kendisini leziz bir yemek gibi yerken o hiçbir şey hissetmeyecek miydi? Bu ten, bu beden… Eskiden narin olan ama şimdi kırış kırış, buruş buruş olsa da yine de sevdiği elleri, ayakları, vücudu… Yok olacaktı yakında. Peki ya, ruhu bedeninin bu hâlini görecek miydi? Görünce üzülecek miydi? Ya melekler? Bilinmezlik... İnsanı korkutuyordu.

Beynini istila eden düşüncelerden kurtulup, kendini sakinleştirmek için kırışık ve yorgun gözlerini kapatarak kuşların cıvıltılarını dinledi. Nasılsa sorduğu soruların cevaplarını birkaç gün sonra öğrenecekti. Hiç değilse şu an anın tadını çıkarmayı denemek en iyisiydi. İyice kulak kesilip kuşların birbirine söylediklerini tahmin etmeye çalıştı kendince. Muhtemelen birbirlerine "Günaydın!" diyorlardı. Ayla için gün belki birkaç gün daha ayacaktı, ayarsa, sonrası meçhul…

Derin bir nefes aldı. Sakin… Taze bahar havasını içine çekti yeniden. Hava yağmur kokuyordu. Bu kokuyu tanıyordu Ayla. Yeni yağmurların habercisiydi. Birkaç güne kalmaz, yağardı yağmur. Hem de bol bol, sağanak hâlde. Yağmur… Damlalar… Çatılardan, ağaçlardan düşen damlaların o tatlı sesi… En sevdiği şeydi. Elinde de bir kupa sıcak çay varsa değmeyin keyfine. Oysa eskiden keyif yapmak için çok fazla vakti yoktu. Ah zaman… Nasıl hunharca harcadı zamanı, geçtiğinin farkında bile olmadan. Nasıl sinsi, nasıl hızlı geçti günler, aylar, yıllar… Sanki koca bir ömür bir güne sığmış gibi kısa geliyordu ona şimdi. Daha dün buralarda çıplak ayak koşturan bir çocuktu oysa. "Zalimsin, zaman." dedi içinden.

Sağanak yağmuru son kez görecek kadar zamanı olması için dua etti içinden. Gerçi son altı aydır zaten hava hep yağmurluydu hatta kar bile yağmıştı kışta. Ölmeden önce son kez bir kardan

adam bile yapmıştı üstelik. Güneşi de görmüştü, yağmuru da soğuğu da. Artık gönül rahatlığıyla göçüp gidebilirdi bu dünyadan. Kendisi kaderini çoktan kabullenmişti artık, acılarını da. Sadece arkada bıraktıkları için üzülüyordu. Bazen "Acaba başka bir yolu var mıydı?" diye düşünüyordu. Ama geç kalmıştı artık bunun için. Bunu daha ilk zamanda, teşhis konur konmaz düşünmeliydi. Hem "Tedavinin işe yarama ihtimali de çok düşük." demişti doktor. Olsa olsa belki birkaç ay uzayacak ömrü için son aylarını hastane odasında geçirmektense aldığı her nefesin kıymetini bilerek, dünya ile hesap defterini kapatıp, sevdiklerine sessizce veda ederek ve her anın tadını çıkarıp, sevdiği şeyleri yaparak geçirmek istemişti. Bu dünyaya başkalarının kuralları ve isteğiyle geldiyse de hiç değilse giderken kendi kurallarıyla, huzurla ayrılmak istemişti bu dünyadan. Çok mu şey istemişti sanki? Şu an hâlâ gülümseyebiliyorsa doğan güneşe demek ki doğru kararı vermişti.

Bu, belki etrafındaki kişilerden sakladığı en büyük sırdı. Kimseye söylememişti hastalığını. Kimsenin kendisine acımasını istememişti. Arka planda ne hissederlerse hissetsinler ona bir şeyleri belli etmemek adına sahte gülücüklerle, ama yine de hasta gözüyle, acıyarak bakacaklarına ve "Nasılsa son dileği, zaten ölecek." diye her istediğini yapmak için seferber olup yapamadıklarında üzüleceklerine ona gerçekten hissettikleri şekilde baksınlar istemişti. Vücudundaki iğnemsi acılar zaten yeterince hatırlatıyordu hastalığını; bir de etrafındakiler her üzgün bakışıyla, nazik dokunuşuyla, titrek cümlesiyle, hafif tonlamasıyla yeniden ve yeniden hatırlatsın istememişti. Dahası, sevdiklerini hasta bir insana bakmak zorunda kalmanın ve değer verdikleri insan gözlerinin önünde günbegün acılar içinde eriyip giderken ona yardım edememenin ağırlığından korumak istemişti. Çünkü biliyordu, hastalık bulaşıcıydı. Ayla fiziken yok olup giderken diğerleri de ruhen eriyip gideceklerdi yanında. Onu kurtaramadıkları için ken-

dilerini suçlayarak... Yanında başlarını eğerek... Her daim gözü yaşlı olarak... Günbegün kahrolarak... Yine de onun için güçlü görünmeye çalışarak... Ondan gelen her isteği bir emir gibi görüp, sorgusuz sualsiz yerine getirmek için uğraşarak... Ama ne olursa olsun gülmeyeceklerdi etrafındakiler. Gerçekten gülemeyeceklerdi. Ayla onların gülüşlerini de çalmak istememişti.

Biliyordu, Murat çok kızacaktı ona. Oğlu da... Kardeşleri de... Ama işte ölümü ani olsun istemişti onlar için. Kendisi için her ne kadar sürüncemede olsa da her şey ve gıdım gıdım ölse de her gün, dönüp geriye baktığında koşar gibi görünen zaman sanki son zamanlarda ayağını sürükleyerek geçiyor gibi gözükse de sevdikleri için bir günde ölmek istemişti. Kendisiyle her gün onları da öldürmenin ne gereği vardı günün sonunda, değil mi? İşte o yüzden her zamanki gibi plan yapmakta üstüne olmayan beyni küçük bir plan yapmıştı gene. Ailecek küçük bir kaçamak diye herkesi kandırıp eşini ve oğlunu da alarak annesinin evine gitmişti. Böylece hiç değilse bir zamanlar ardına bakmadan kaçtığı köyüne, bu zamana kadar uğramadığı anne-babasının mezarına, sevdiklerine, kardeşlerine, akrabalarına ve kendi ailesine yakın olarak ölecekti. Hepsi bir arada. İnsan başka ne isterdi ki? Ama bir duysalar hain planını koca köyü dar ederlerdi ona.

Aslında niyeti kötü değildi. Bir gün uyanacaklardı ve Ayla ölmüş olacaktı. Bu kadar. Net bir şekilde. Keskince. Onlara göre aniden. Evet, belki ilk başta şok olacak, canları çok yanacaktı ama sonra alışacaklardı onlar da. Zamanla acıları azalacak ve geriye dönüp baktıklarında hatıralarında onu hep iyi hâliyle hatırlayacaklardı: Gülerken... Soğuk bir hastane odasında değil. Ardında kalanlar onun kendisinde en çok sevdiği, en çok gurur duyduğu ve ne olursa olsun kimsenin çalamadığı, hayatın her şeye rağmen elinden alamadığı gülüşüyle hatırlayacaklardı onu. Bu, her ne kadar

zor olsa da son zamanlarda... Sonuçta onlar hiçbir zaman gerçeğiyle sahtesi arasındaki farkı anlamayacaklardı.

Gene de onları böylesine aniden bırakacağı için kendini biraz suçlu hissediyordu. Bu nedenle arkada kalanlara birer mektup yazacaktı. Belki yüz yüze söyleyemediklerini her zamanki gibi gene kaçıp, saklanarak ve mektuplara yazarak söyleyecekti. Bir de kendisinden önce göçüp gidenlere yazacaktı. Onlar okuyamasalar da belki o daha kelimeleri kâğıtlara dizerken, ruhları gelip okuyacaktı kâğıttan. Belki söylemeden de anlayacaklardı. Hem zaten yarın mezarlarını da ziyarete gidip son kez veda edecekti onlara. Eğer yarına çıkarsa tabii...

Güneş yavaş yavaş doğuyordu artık. Yeniden… Binlerce yıldır her gün yaptığı gibi. Her şeyden habersiz. Ya da hiçbir şeyi umursamayarak... Kendisi için için yanarken, başka dünyalarda başka hayatlara can vererek... Aynı ruh gibi, ömür gibi, zaman gibi…

Bir zamanlar annesinin oturduğu koltukta oturmaya devam ediyordu Ayla. O koltukta önce babaannesini hatırlıyordu, sonra annesini. Nedense hiç sevmemişti babaannesini çocukken. Hatta kendisini bu yüzden kötü bile hissetmişti zira babasının annesiydi o yaşlı kadın. Ama ne yaparsa yapsın, ne kadar yakından bakarsa baksın sevmek için bir sebep görememişti o güneş yanığı yüzünde, çatık ve kalın kaşlarında. Küçük Ayla'ya göre o; annesine eziyetler etmiş, yalanlar söyleyerek ve annesinin en küçük hatasını babasına yetiştirerek annesini hep babasına dövdürmüş kötü kalpli bir kadındı. Neden sevsindi ki onu? Oysa şimdi sık sık aklına geliyordu babaannesi, sebepsiz, özellikle o sarı bürgüsü. Onun haricindeki birçok şey bulanıktı artık ama omuzlarına örttüğü o sarı bürgü neredeyse babaannesi ile eşleşmiş gibiydi. Onu onsuz düşünemiyordu.

Ayla küçükken okuldan geldikten sonra annesinin yapmasını istediği ev işlerini yapıp, yemekleri pişirirken babaannesi yavaş

yavaş saklandığı karanlık odadan çıkar ve ağırlığını bir o ayağına, bir öteki ayağına vere vere sanki her adım ona eziyetmiş gibi inleyerek gelirdi yanına. Sonra hemen kendini betonun üstündeki beyaz sandalyeye atar ama oturmadan önce altına muhakkak bir minder koyardı. Ardından da ayçiçekleri gibi yönünü güneşe çevirir, uzaklara bakar dururdu o esmer yüzünde her zaman acı çeken bir kadının ifadesiyle. Bazen Ayla da onun baktığı yöne bakar, onun bu kadar uzun neye baktığını merak ederdi ama o dağlarla çevrili boşlukta saatlerce bakılıp iç geçirilecek pek bir şey göremezdi. Ağaç, dağ, ova, gökyüzü, mezarlık, tarlalar falan işte… Ne vardı ki bu kadar bakılacak? Hem de hiç sıkılmadan her gün, her gün…

Babaannesi o sessizliğinde acaba neler saklıyor, neler düşünüyordu? Onu harcayan, içinde sıkışıp kaldığı ve ötesini göremediği bu dağları mı, karşıki mezarlıktaki anne-babasını mı, yakında -ne zaman olacağını bilmese de- oraya gideceğini mi, yitip gitmiş gençliğini mi? Şimdi çok iyi anlıyordu Ayla. Dünyayı bırakıp gitmek sanıldığı kadar kolay bir şey değildi. İnsanın aklını başından alan bir güzelliği vardı bu dünyanın. Her gün "Belki bugün son gündür, ölmeden önce son kez göreyim." diye Ayla da şimdi uzun uzun bakmıyor muydu aynı manzaraya? Doya doya içine çekmiyor muydu havayı? Eskileri anmıyor muydu? Ninesi de anmıyor muydu muhtemelen? Ne pişmanlıkları, ne hayalleri vardı kim bilir.

Sahi Ayla hiç sormamıştı ninesine nasıl bir çocukluğu olduğunu. Gençlik hayallerini, yaşadığı zorlukları… Oysa o kadar zaman vardı birlikte harcanacak, birlikte oturup sohbet edilecek… Ne Ayla sormuş ne de ninesi anlatmıştı. Sadece ara ara yaptığı yemekleri pişmiş mi diye tahta bir kaşık içinde ona götürür, onun sözüne göre ya biraz daha ocakta bırakır ya da hemen alırdı. Merak ediyordu Ayla şimdi; annesinin kara sözleri, kara dilleri ol-

masa acaba o yaşlı kadını sevebilir miydi? Farklı bir gözle bakar mıydı o zaman ona? Onu merak edip, ona korkmadan sorular sorabilir miydi? Ya dedesi?

Ninesinin kısa boyu ve tombul vücudunun aksine uzun boylu, ince yapılı olan, yüzü kırışık ama beyaz kirli sakallı, kafasında her zaman Medine'den getirdiği hac şapkasını takan dedesi… Hacı olmakla iftihar eden ama Ayla'ya göre pek de hacı gibi davranmayan… Küfürler, dansözler, yalanlar, kavgalar… "Kötü kalpli bir insan hacca gitse de gitmese de kötüdür." diye düşünüyordu Ayla. Çünkü ona göre babasına annesini dövmesi için taktikler veren, anne-babasının boşanması için elinden gelen her şeyi yapan, Ayla'ya üvey anne getirip onu yetim bırakmak isteyen dedesiydi. Demek ki dedesi kötüydü.

Dedesinin sandalyesi genelde her zaman beyaz dutun altında olurdu. Ninesinin aksine dedesi hep gölgeye çekilirdi öğlen saatlerinde. Ayla bazen dedesiyle içeri gittiğinde o karanlık odada bir dedesine bakardı, bir de onun duvarda asılı askerde çekilmiş gençlik fotoğrafına. "Bu iki adam aynı kişi mi?" diye sorgulardı ne zaman o fotoğrafa baksa. Zaman demek ki... Şimdi de kendisi bazen açıp bakıyordu eski fotoğraflara. Bir gençliğine, bir aynaya… Sonra iç çekiyordu bazen gözden habersizce süzülen bir iki damla yaş eşliğinde… Ah zaman… Nasıl hiç fark ettirmeden her gün yaralar açmıştı yüzünde, izler bırakmıştı bedeninde, ağartmıştı güzelim saçlarını… Nasıl çizgiler çekmişti gözlerinin yanına… Nasıl da onu elden ayaktan düşürmüştü… Ah zaman… Tüm bunlar olurken bedeninde Ayla ne yapıyordu acaba? Muhtemelen gene koşturuyordu oradan oraya, sanki hiç ölmeyecekmiş gibi, incir çekirdeğini bile doldurmayacak kadar küçük şeylere dertlenerek.

Önce babaannesi ölmüştü şekerden, sonra da annesinin babası. İkisinin de bodur hâllerinden kardeş oldukları çok belliydi zaten.

İkisi de iki üç yıl yatalak kalmıştı ama dedesinin neden öldüğünü hatırlamıyordu tam. Sonra diğer dedesi ölmüştü yani babasının babası. Kalpten demişlerdi. Yatağında bulunmuş. O kaç senedir içinde yatalak yattığı yatağında… Ayla günlerce hayal edip durmuştu dedesinin son anını. En son da anneannesi ölmüştü, melek ninesi. Ak yüzlü, nur yüzlü, güler yüzlü, melekleri andıran ninesi. En çok onda üzülmüştü Ayla; en çok ona ağlamış, en çok ona pişman olmuştu yetişemediği için. Oysa çok yaklaşmışlardı hastaneye. Haberi alınca, apar topar uçağa binip soluğu memlekette almış ve hastaneye uçarcasına gidiyorlardı ki hiç istemediği o kötü haber gelmişti ne yazık ki. Yanındaki annesinin ulumaları, feryatları hâlâ kulaklarındaydı… En büyük pişmanlıklarından birisi oydu işte: Ayla'nın küçük merasimi yüzünden annesinin kendi annesini son kez görememesi... Kendisinin ninesini son kez görememesi... Nedense en çok o ninesini özlüyordu şimdi. Aslında öyle çok muhabbet de etmezlerdi hem. Küçükken zaten pek ziyaret etmezlerdi onu babası izin vermediğinden, sonraları da bazen zaman olmadığından. Daha sonraları her memlekete gittiğinde muhakkak ziyaret etti Ayla onu. Ama her seferinde alzaymır yüzünden aynı soruları tekrarlamak zorunda kaldığında, kendisinin bazen sinirlendiğini hatırlıyordu şimdi utanarak. Ne sabırsızmış meğer. Ama yine de unutamıyordu ettikleri sohbetleri, sürekli tekrarlandığından belki de.

İkide bir durup durup "Ne zaman okulun bitiyor senin şimdi?" derdi ninesi.

"Dedim ya, nine. Okul bitti, çalışıyorum artık." derdi Ayla.

"Çalışıyorsun…" derdi ninesi verilen bilgiyi aklında tutmaya çalışarak. "Ne yapıyorsun peki?"

Ayla cevap vermeden önce bir iki saniye düşünür, işini uzun uzun anlatmanın kimseye faydası olmadığını anlar, "Bilgisayar başın-

da." diye geçiştirirdi. "Tatile geldim. İki gün sonra döneceğim İstanbul'a. Annem de gelecek."

Bunu duyunca ninesinin gözleri kocaman açılır, bir yandan kafasını hafif hafif sağa sola sallarken başındaki oyalı çemberin pulları oynar, gülümseyen gözlerle ve sanki sırf ona kafa tutmak için konuşuyormuş gibi muzip bir edayla "Olmaaazz." derdi yumuşak, kadife bir sesle. "O, benim yavrum. Yavrumu götüremezsin benden uzaklara."

Şimdi neden olduğunu anlamadığı bir nedenden Ayla bu cevaba sinirlenir, "Senin yavrunsa benim de annem, nine. Gelecek!" derdi öfkeyle.

"Ne zalimmişim be…" diyordu şimdi içinden. *Ne zalimmişim!* Babası gibi... Utanarak da olsa bunu kabul etmeliydi artık.

Sonra küçük köpeği geldi aklına, ismini Boncuk koyduğu. Minicik yavruyken, daha gözleri kapalıyken getirmişlerdi onu dedesiyle babası. Ayla o zamanlar liseye giden genç bir kızdı. Abisiyle yavru köpeği bir kasaya koymuş, onu samanlığa kapatmışlardı. Ertesi sabah heyecanla yavru köpek yerinde mi diye koşarak bakmaya gitmişlerdi. Onu önceki gün koydukları yerde bulamayınca önce şaşırmış, sonra da kayboldu diye korkmuşlardı. Hemen sağı solu aramaya başlamışlardı ki "Hav hav, hav hav!" diye minik kulaklarını yukarı attıra attıra nasıl çıktığını anlamadıkları yoldan aşağıya, kendilerine doğru koştuğunu görmüş ve gülmekten kırılmışlardı.

En çok da sahte cesaretini sevmişti Ayla onun. Yolda giderken karşısına köpek çıksa hem korkar hem de korkusunu belli etmemek için karşısındaki köpeğe havlamaya başlardı. Havlarken bir yandan çaktırmadan ondan uzaklaşır, yeterince uzaklaşınca da arkasını dönüp koşmaya başlardı. O iki üç ay içinde öyle çok sevmişti ki Ayla onu... Ahırdaki tayların bacağının üstünde yatar,

Ayla her sabah onu orada bulur ve uyandırırdı. Derken bir gün sancılı havlamalarını duyunca dışarı koşmuştu Ayla, ne olduğunu anlamadan. Boncuk'un boynundaki tasmayı görünce şaşırmış, korkuyla ve anlamayan gözlerle tasmadaki ipi tutan babasına ve dedesine bakmıştı. Onlar da "Evde zaten başka köpek var, buna gerek yok." diyerek köpeği başkasına verdiklerini ve yeni sahibinin köy kahvesinde onları beklediğini söylemişlerdi. Her zamanki gibi gene dedesi babasının aklına girmiş, her zamanki gibi babası gene düşünmeden takip etmişti babasının sözlerini. Ayla'nın itirazları kimsenin umurunda olmamıştı ne yazık ki. Ayla'ya doğru geriye baka baka ve ipini koparmak istercesine havlayan minik köpek yoldan yukarı gözden kaybolduğunda Ayla, hıçkıra hıçkıra ağlamıştı saatlerce dedesinden nefret ederek yeniden. O günden sonra başka hiçbir köpeği onun kadar sevmemişti. Daha doğrusu sevmek için ne kendisine ne de köpeğe fırsat vermişti. Çünkü sevmenin sonu hep acı ile bitiyordu.

Sonra bir gün kedisi olmuştu, yeni doğum yapan ama çocuklarına bakamayacak olan bir kedinin yavrusu. Annesinin tüm itirazlarına rağmen gidip yavruyu alıp gelen, evde güzelce yıkayan, her gün sütle besleyen Ayla'nın, gözlerinin açılmasına, sonra da serpilip kocaman bir kedi olmasına şahit olduğu o minik yavru. Aslan koymuştu adını. Bir gün Ayla'nın gözüne tırmık atana kadar birlikte uyumuşlardı hatta hep. Sonra üniversite için İstanbul'a gitmesi gerektiğinde annesine emanet etmişti Aslan'ı. Annesi de iyi bakmıştı ona, yalan yok, sözünü yerine getirmişti. Fakat Ayla ev ziyaretine her geldiğinde kedinin kendisine değil de annesine gitmesine, onun kucağına yatmasına içerlemişti. Daha sonra da yine ziyarete geldiği bir gün bu defa kediyi görememiş, annesi onun kaç gündür kayıp olduğunu söyleyince de üzülmüştü. Aslan, Ayla'nın ilk ve son kedisi olmuştu.

Üniversiteden sonra da bir balığı olmuştu sorumsuzca bakmaya çalıştığı ve bir süre sonra ölen. Bu olaydan sonra Ayla bir daha hayvan bakmamaya karar vermişti. Belki de bu yüzdendi evliliğe ve çocuğa ilk başlarda bu kadar karşı olmasının sebebi. Bir balığa bile bakamayan insan kendi çocuğuna nasıl baksın? Ama olmuştu işte. Hem de bal gibi olmuştu. Demek ki şans vermek gerekiyordu insana, iyileşmek için de zaman.

Çok yaralanmıştı Ayla bu köyde, bu ailede. Yaralarını sarmak için farklı yollar denemiş, başaramayınca o da uzaklara gitmişti işte. Var olmak, kabul görmek, sevilip sayılmak için bildiği tek yol buydu ve bu yol, belki bazen kalpler kırarak da olsa, onu kurtarmıştı. Yoksa sonu nasıl olurdu, hiç tahmin edemiyordu.

"Ne çok hırslıydın be, Ayla!" diyordu kendi kendine. "Ne çok çalışırdın. Kafana koyduğun şeyi yapmak için ne çabalardın. Nasıl bir yaşam arzusuymuş ki bu? Yıllarca yıprattın kendini; önce kendin, sonra sevdiklerin için. Sınavda birazcık düşük not aldın diye öğretmenlerin sana kızdığında veya oğlun içmesi gereken vitaminini zamanında almadığında bile stres olurdun. Ne önemi vardı oysa? Kendini bu kadar yormanın ne gereği vardı? Bak, şimdi kimse hatırlamayacak seni. Bu dağlara, bu yollara senin ayağının bastığını, senin buralarda koşturarak oynadığını, deli gibi çalıştığını kimse hatırlamayacak. Sert bir rüzgârdın; estin, geçtin. Dallar sallandı belki biraz ama bu kadardı etkin. Belki birkaç nesil boyunca köydeki insanlar hatırlayacak seni, özellikle de senden sonra seni örnek alıp senin gibi okuyup giden nice genç kız… Sen onları tanımasan da onlar seni tanıyacak. 'Bu köyde okuyan bir kız varmış, kimdi o?' diye sorulduğunda hemen cevabı verecekler ilk başlarda, evinin yolunu gösterecekler. Ama sonra onlar da unutacak bıraktığın mirası. Ne şeklin kalacak ne etkin. Belki bir süre sonra kızlar gene okumayacak, gene engel konacak önlerine, ta ki bir gün yeni bir sen gelene kadar… Ve sen kendini ne kadar

yorarsan yor güneş hep aynı açacak, kuşlar hep aynı ötecek, gökyüzü hep aynı kalacak… Keşke kendini bu kadar yormasaydın. Herhâlde tek pişmanlığım bu. Senin gibi hatta senden daha hırslı kimler geldi geçti bu topraklardan. Ne sultanlar, ne hükümdarlar, ne kahramanlar… Dünya onlara kalmadığı gibi sana da kalmayacak. Ölümsüz olmayacaksın, gün gelecek, unutulacaksın herkesten. Bunu biliyordun, biliyordun da işte gene de engel olamadın kendine. Günün sonunda ne kadar kendinle övünürsen övün sen de bir insansın ve ne yazık ki insanın yaşama hırsı, yaşamın kendisinden de büyük.

Ama şöyle bir baktığımda 'İyi bir hayatım oldu.' diyebiliyorum yine de. İyi yaşadım. Kuralları yıktım, kaderimi değiştirdim, kendime hiç bilmediğim bir şehirde hiç yoktan bir yaşam kurdum. Birçok hayalimi gerçekleştirdim. Dünyayı olmasa da birçok yeri gezdim. Birçok insan tanıdım. Elimden geldiğince insanlara yardım etmeye çalıştım. Tüm hatalarıma rağmen iyi bir eş, iyi bir anne olduğuma inanıyorum. İyi bir kardeş belki, belki iyi bir evlat… Anneme iyi bir evlat olduğumdan eminim de babamdan pek emin değilim işte. Duygular biraz karışık ona karşı. Pişman mıyım yoksa yeniden olsa aynı şeyi yapıp onu hayatımdan kesip atar mıydım emin değilim pek. Onu da öbür dünyada göreceğiz artık. Bakalım iyi mi yapmışım kötü mü?"

Sonra uzun uzun baktı Ayla karşısındaki manzaraya. Sanki kutsal bir aile geleneğini yerine getirir gibi, kendisi daha çok küçükken, omuzlarına atılan sarı bürgüsüyle ninesinin, sonra da bazen kınalı, bazen beyaz saçlarıyla annesinin yaptığı gibi, onların oturduğu sandalyede oturmaya devam etti. Bir zamanlar ardına bakmadan kaçmaya çalıştığı dağlara geri dönmüştü son kez. Köyü göz alabildiğince saran, düz tahtaya atılan çentikler gibi duran bu uçsuz bucaksız dağlar hem bu kadar uzak hem bu kadar yakın hem bu kadar çirkin hem bu kadar güzel hem bu kadar tanıdık hem

bu kadar yabancı nasıl olabilirler, anlamıyordu. Ama yine de her şeye rağmen çok güzellerdi ve artık kendini evinde hissediyordu. Pırıl pırıl parlayan, dünyaya yaşamı getiren şu güneşin hatırına yeniden huzurla doldu içi. Sonra aldı kalemi parmaklarının arasına ve yazmaya başladı.

Babama…

Merhaba Baba,

Nasılsın, diye sormayacağım çünkü artık cevap veremeyeceğini biliyorum. Bir insan toprağın altında nasıl olabilir ki değil mi? Aslında çok merak ediyorum bu sorunun cevabını. Bakalım, yakında göreceğiz.

Bu, sana son mektubum. Çünkü bir başkasını yazmaya vaktim yeter mi bilmiyorum. Hem yetse de artık gerçekten son. Sana diyecek başka sözüm olduğunu sanmıyorum. Yıllarca yazdım sana zaten. Uzun uzun… Ciğerimi söküp, kâğıtlara yem edercesine… Köpek balığından kaçarcasına attığım her kulaç kadar ani, hızla ve korkuyla… Kara yağmur bulutlarının artık yüklerinden kurtulmak istemesi gibi bir aceleyle… Bazen de gece aklına takılan bir şeyden ötürü uyuyamayıp, yataktan usulca kalkıp balkonda seni bekleyen bir arkadaşınla dertleşir gibi sakince… Ama sana hep yazdım; bazen içimden, bazen dışımdan. Bazen öfkeyle, bazen anlayışla ve bazen de umutla…

Tabii ki hiçbirini okutmadım sana. Ne mektupları gönderecek kadar cesaretim ne de gerçekleri bilmeni isteyecek kadar sana saygım vardı. Hem zaten çok da tanıyamadım seni aslına bakarsan. Şu koca ömrümde bir kere olsun baş başa çaylarımızı alıp da akşamdan sabaha hiç sohbet etmedik ki. Biz sadece bize biçilen rolleri oynadık, sahnede rol alan bir oyuncu gibi tıpkı. Sahnedeki Romeo ve Juliet gerçekte birbirini sevmedi. Sen de gerçekte kendini benim babam gibi hissetmedin hiç, ben de senin kızın gibi. Adın vardı sadece. Adım vardı.

Sana karşı duygularım çok net değil hâliyle. Bana kötü bir çocukluk yaşattığın, anneme ve dolayısıyla bize eziyet ettiğin, bizi köşelere kaçıracak kadar korku dolu bir evde yaşamaya mahkûm ettiğin ve empatiden, sevgiden, saygıdan yoksun olduğun için seni

suçladım yıllarca. Sevmediğin ve istemediğin hâlde çocuklar yapıp sorumluluğunu almadığın için. Ama bir yandan da daha sonraları, belki kendi yaşayamadığın özgür hayatı bana yaşatmak ister gibi, köyden kaçıp kendime başka yerlerde başka güzel hayatlar kurma hayalimi desteklediğin ve yanımda ve ardımda durarak okuttuğun, bana iyi bir gelecek sunduğun için sana minnettar kaldım. Bir insanın en korktuğu ve nefret ettiği adam dünyadaki tek destekçisi nasıl olur, hiç anlamadım o zamanlar ve bu minnet duygusuyla nefret duygusu bende sürekli çarpıştı. Belki de kötü adamlar da ara ara iyilik yapıyordur, değil mi? Belki bir iki can kurtarıyordur onlar da ara sıra.

Geçenlerde bir film izledim. Yıllarca seri katil olarak insan öldüren ve mafya babası olan bir adam hapse düşüyor. Aradan biraz zaman geçince, hatalarını anlayıp bu sefer organ nakli ile birilerinin hayatlarını kurtarmak istiyor. Karaciğer nakli daha doğrusu. Ama tam karaciğerine ihtiyaç duyan bir çocuğa organını bağışlamak için ameliyat masasına yattığı sırada adamın anesteziye olan alerjisinden ötürü ameliyat yapılamıyor ve organı alınamıyor. İyilik yapmaya kararlı adam, belki de bu iyiliği tüm günahlarının kefareti olarak görüp son anlarını yaşayan çocuğun hayatını kurtarabilmek için kendini öldürüyor. Böylece çocuk da son anda yapılan organ nakli ile hayata geri dönüyor.

Düşünüyorum, acaba ben de senin günahlarının kefareti miydim istemeden yapılan? Acaba yaptığın hataların farkındaydın da onları terazide belki biraz da olsa dengelemek için mi kullandın beni? Yoksa gerçekten içinde az da olsa bir sevgi vardı da bir anlık gafletle sevgin kötülüğüne üstün mü geldi? Belki de hiçbir zaman bilemeyeceğiz bunları. Hem bir önemi de var mı ki artık? Günün sonunda sen belki son fedakârlığını yapıp veya kefaretini ödeyip, çekip gittin hayatlarımızdan, bizleri hiçe sayıp. Önceki hayatın bir cehennemmiş de ardına bakmadan kaçmışsın gibi... Sana çok işkence etmişiz

de geriye dönmek istememişsin gibi... İçinde kaynadığın kazanları devirerek… Madem bu kadar istemedin, madem bu kadar sevmedin, hatta madem bu kadar nefret ettin, neden bu kadar uzun bekledin? Bir hayatın vardı oysa. Ama bak, şimdi artık o da yok.

Sonraki hayatını pek bilmiyorum. Umarım sana iyi gelmiştir. En son gördüğümde bambaşka biri olmuştun. Görüntün değişmiş, yanakların çukurlaşmış, hastalıkların geçmiş, hep istediğin gibi zayıflamıştın işte. Ama ruhun da değişmişti. Sana göre vücudun güzelleşirken bana göre ruhun çirkinleşmişti. Hatta ikisi de çok çirkindi. Kendine her ne yaptın, bilmiyorum ama o hâlini hiç sevmedim. Ama tabii ki benim sevip sevmemem önemli değildi. Önemli olan senin mutlu olmandı ve umarım olmuşsundur. Umarım seni defalarca uyardığımız gibi deyim yerindeyse kaz gibi yolunmak, başkalarının istemedikleri hayatlarının çıkış bileti olmak ve aldatılmak yerine seni gerçekten seven birilerini bulmuş, kalan yıllarını sevgi dolu ve hayattan zevk alarak geçirmişsindir. Umarım başka yerlerde mutlu olmak için bu kadar beklediğine ve giderken her şeyi yerle bir ettiğine değmiştir.

Ama yerinde olsam bu kadar beklemezdim. Ve giderken insan gibi giderdim, ipini koparmış bir köpek gibi değil. Umarım, her insan adına istediğim gibi, gerçekten gülmüşsündür. Ama şöyle içten bir kahkaha ile... Işıkları sönmüş gözlerindeki kırgınlığı saklamaya çalışan sıralı dişlerini göstererek değil sadece. Umarım sürekli dalıp dalıp gittiğin uzaklar seni hayal kırıklığına uğratmamıştır. Umarım ölürken, "İyi bir hayat yaşadım." diyerek ve istediğin gibi ölmüşsündür. Ve umarım öldüğünde umduğunu bulmuşsundur.

Yıllar oldu sen gideli, daha doğrusu öleli. On yıl oldu sen tabuta gireli. Koca bir on yıl... Öldüğünde orada değildim. Toprağa gömüldüğünde de… Ardından veda etmedim. Çığlıklar atmadım. Feryatlar etmedim. Kendimi yerlere atmadım. Çünkü ben bunları çoktan yapmıştım zaten. Daha sen hayattayken... Çünkü benim gerçek

babam bizi terk ettiği anda öldü. Bizi başka kadınların başka çocukları için şerefini, onurunu, gururunu, bilgeliğini yani eskiden kendisiyle övündüğüm az ama öz ne kadar çok şey varsa hepsini ayaklar altına alarak ve kendini de etrafındakiler gibi yerin dibine sokarak gittiği zaman öldü. Ve ben daha senin bedenin hayattayken başladım ağıtlar yakmaya. Yasını tuttum yıllarca. Feryatlarımı kâğıtlara yazdım. Gözyaşlarımı, bazen göğsüme vura vura, gecelere döktüm. Seni çok özlediğimde bazen, rüyamda gördüm. Senin eksikliğin yaksa da içimi, hep "Babam öldü." dedim. "Babam öldü!" Bak, kaç yıl oldu, belki yirmi yıldan fazla. Sen daha hayattayken demiştin bana "Sensizliğe alıştım." diye. Benim için kolay olmadı oysa sensizliğe alışmak. Yıllarımı aldı. Yirmi yıldan fazla. Ben seni yirmi yıl önce toprağa gömdüm. Ve şimdi aynı toprağa ben de gömülmek için geliyorum yanına. Gerçi "Ölüme de dirime de gelme!" demiştin ama… Gelmedim de zaten mezarına. Ama bu sefer işler benim elimde değil. Mecbur geleceğim yanına. Yanında bana yer olsa da olmasa da.

Günün sonunda, şimdi dönüp geriye baktığımda, "İyi veya kötü bir babam vardı." diyorum. Göbeği ve kır saçlarıyla bana korkular salsa da her daim, yine de o eski babam hatırına seni affediyorum.

Kızın

Ayla henüz küçük, beş altı yaşlarında. Çok istese de ilkokula almıyorlar onu. Evde büyükten küçüğe herkesin görevi olduğu için o da hayvanları güdüyor. Arkadaş niyetine yanında iki üç inek ve bir iki buzağı otluyor.

Yukarı baktığında göğe doğru tırmanıyormuş hissi veren, aşağı baktığında da sanki kaydıraktan kayarmış gibi insanın içine korkular salan ama kendini bilse de bilmese de -bebekliğinden beri geldiğinden olsa gerek- öyle veya böyle düşe kalka, bazen de yuvarlana yuvarlana, düşmeden yürümeyi hatta koşmayı öğrendiği bu herkesten ve her şeyden uzak dağ başında yine. Sessizlikte dinlediğinde aşağıda çağlayan derelerin, bazen alttaki ormandaki ağaçlardan düşen yabani meyvelerin kayalardan yuvarlanma seslerini ve bazen de ayağı kaydığında yanlışlıkla yuvarlanan taşın ta dereye düşme sesini bile duyulabildiği bu taşlık ve yamaç tarlada her yer yemyeşil. Bembeyaz, sapsarı, kıpkırmızı çiçeklerle taçlandırılmış dağlar, taşlar, uçan kuşlar… Bahar çoktan gelmiş. Etrafındaki ağaçların bembeyaz ve pespembe çiçeklerle dolu gelinliklerinden sarkan muazzam kokuyu içine çekiyor. O kadar güzeller ki çiçekler. Öylesine saf, öylesine zarif, öylesine asil ve öylesine büyüleyiciler ki dokunmaya bile kıyamıyor Ayla neredeyse. Sadece uzun uzun bakıp bazen de huşu içinde başını önlerinde eğiyor.

Saatler geçtikçe sıcak basıyor yavaş yavaş her yeri. Nöbet görevini ciddiyetle yerine getiren bir asker edasıyla, başında beklediği hayvanlardan sorumlu olduğundan ve yapacak başka bir şeyi de olmadığından, yerinden kımıldamaya bile cesaret edemeyerek, onların ot yerken çıkardığı sesleri dinliyor. Daha önceki birkaç denemesi acıyla sonuçlandığı için artık hayvanların yanlarından kısa süreliğine bile olsa ayrılmaya korkuyor. İlla başlarında biri olacak yoksa kayboluyorlar. Ya da canlarının istedikleri yere gidip istedikleri şeyleri yiyorlar ve suçu işleyen onlar olduğu hâlde dayağı Ayla yiyor. Ama başlarında gardiyan gibi dikilince korkuyorlar sanki ondan. Aslında isteseler onu bir boynuz darbesiyle yerle bir edip istedikleri yere gene gidebilirler. Küçücük bir şey zaten. Ama nasıl oluyor da küçücük kız kocaman hayvanların üstünde böylesi bir otoriteye sahip oluyor, anlamıyor. Sanki hayvanların ayaklarını değil de zihinlerini bağlamışlar gibi. Sanki hayvanlar özgürlüğün ne demek olduğunu bilmiyor ya da hayallerini ait oldukları tarlalarla sınırlamayı öğrenmiş gibi. Belki de büyük büyük babaları bile evcil hayvan olduğu ve artık onlar da başka türlüsünü bilmedikleri için yaşadıkları bu hayata şükrediyor ve ne kadar küçük olursa olsun insanın her türlüsüne saygı duyup teşekkür ediyorlar gibi. Onların yerinde Ayla olsa çoktan alıp başını insanlardan uzak dağlara gitmiş, balta girmemiş ormanlarda cirit atıyordu.

Durum böyle olunca bir süre sonra hayvanlarla Ayla birbirleriyle düşman olmak yerine dost olmanın daha iyi olacağına karar vermişler ki iyi anlaşıyorlar. Ayla onları üzmüyor, onlar da Ayla'yı. Yanlarında oturması bile yeterli oluyor hayvanlar için. Ayla da onların dilleriyle otları kavrayışlarını, kendilerine doğru çekişlerini, otların inleyerek saplarından kopmasını ve ineklerin ağzında yok oluşlarını izliyor. Kuru veya yaş, çiçekli veya çiçeksiz fark etmiyor inekler için. Bazen hayran hayran izlediği ve kopar-

maya bile kıyamadığı bir çiçeği inekler bir anda dilleriyle koparıverdiklerinde böylesine güzel bir çiçeği hiç acımadan mideye indirdikleri için kızıyor onlara. Sanki çiçeğin inleyişleri ruhuna değiyor. Ama yine de "Hayvanların karınlarını doyurması gerek, mecbur yiyecekler." diye kendini avutuyor. Çünkü çiçek, Ayla'ya göre çiçek, ineklere göre ot. Onlar güzellikten anlamıyorlarsa suç onların değil sonuçta.

Gözü otlardan geriye kalan temiz düzlüğe takılıyor bir anlığına. Her ne kadar av ile avcı arasındaki bu ilişki, ya da doğanın dengesi, böyle süregelse de birilerinin hayatta kalabilmesi için başka birilerinin yok olması gerektiği düşüncesi ürkütüyor onu. Yani ne kadar güzel olursan ol, herkes sana ne kadar hayran olursa olsun, bir gün bir yerde bir ineğe yem olabilirsin. Acımasız ama gerçek.

Ayla henüz küçük ama durmadan düşünceden düşünceye atlayan ve kendi kendine filozofluk yapan beynini oyalamak için farklı şeylere odaklanmaya çalışıyor. Ah o beyni, hiç susmuyor.

Hayvanların burunlarından çıkan sıcak nefesi hissediyor bir an. Elini atıyor birinin başına, okşuyor. Hayvanın sert tüyleri elini gıdıklıyor. Bu tüyleri bahar ayında toplayıp, tüy topu yaparak oynamaya bayılıyor. Tüy hafif olduğundan topu da çok yükseğe çıkmıyor ama olsun, hiç değilse top. Hiç yoktan iyidir. Ayla okşayınca hiç tepki vermiyor hayvan, gözünü kırpıyor sadece birkaç kere. Hayvanın nasıl bir tepki vermesini beklediğini Ayla kendi de bilmiyor gerçi. Gözlerine bakıyor bu sefer. Ne kadar güzeller... Gözlerinin yanlarından akan yaşların gözyaşı olup olmadığından emin değil. "Neye ağlıyor acaba? Önceki yavrularını mı özledi ki? Hani şu sattığımız?" diyor kendi kendine. Kendini suçlu hissediyor. Daha minicikken ayırıyorlar yavruları annelerinden. İnsan olmasalar da onlar da canlı ve onların da ruhları, duyguları var. Belki insanlardan bile daha derin, daha yoğun, kim bilir. Babası ve dedesi adına sessizce özür diliyor onlardan.

Uzanıyor sonra yere boylu boyunca. Mayışan gözlerini kapatıyor. Otların ve çiçeklerin rüzgârda çıkardığı o gülme ile ağlama arası sesleri dinliyor. Başlarını ağıt yakan bir kadın veyahut gülerek eğlenen bir çocuk gibi bir sağa, bir sola yatırdıklarını hayal ediyor. Rüzgâra dayanamayıp kırılan bir dalın veya dökülen bir yaprağın sanki "Ah!" dediğini duyar gibi oluyor. Rüzgâr konuşuyor hatta kavga ediyor ağaçlarla. Ağaçlar direniyor. Bazen birkaç yaprak veya dal kaybetseler de ayakta kalıyorlar bir şekilde. Onların güçlerine hayran oluyor ve güzelim çiçekleri yerlere döktüğü için rüzgâra biraz içerliyor. İneğin umurunda olmuyor.

Elini gıdıklayan bir şeyle bir anda irkiliyor. Dalmış. Hemen telaşla sağa sola bakınıyor. Neyse ki en belalı olan Akkız ile Sarıkız dâhil herkes yerli yerinde. Zaten çoğu ineğin adı ya Akkız'dır ya da Sarıkız köyde. Sonra eline dokunan şeye geri dönüyor düşünceleri. Karıncalar… Birkaç tanesi yolu şaşırmış herhâlde çünkü hemen ileride, otların arasında sürü hâlinde kışlık erzak götüren diğer karıncaları görüyor. Sürünün bir kısmı yuvaya erzak taşırken bir kısmı da erzaklarını bırakmış geri geliyor ve yolda birbirleriyle karşılaştıkça antenleriyle birbirlerine dokunuyor, kokularını tanıyor ve sonra da selamlaşıyor. Neyse ki bugün kavga yok. Bazen bir öteye, bir beriye sendeleye sendeleye kavgaya tutuşuyorlar çünkü. Ayla da sanki arenada bir dövüş izlermiş gibi izliyor onları.

Karıncalar selamlaşadursun, "Keşke bir süper gücüm olsaydı da şu anda ne konuştuklarını anlayabilseydim." diyor içinden.

"Sen misin, Yusuf?"

"Benim, Selami abi."

"Tamam, haydi, fazla oyalanmayın da bitirelim şu erzak işini bugün."

"Tamamdır, abi."

Kıkırdayarak gülüyor. Karıncaların insan dilinde konuşması düşüncesi komiğine gidiyor.

Yuvalarına götürmek için biriktirdikleri erzakın içinde neler yok ki… "Bu kadar büyük şeyler bunların karnına nasıl sığıyor?" diye düşünüyor bir an. *Hem nasıl yiyorlar ki bunları? Acaba karıncaların dişleri var mıdır?* Karıncaların ne kadar muazzam yaratıklar olduğunu bilmiyor henüz. Ne kadar çok karınca çeşidi olduğunu, onların ne kadar düzenli, ne kadar detaycı, ne kadar fedakâr olduğunu bilmiyor. Sadece yuvalarına erzak taşıyan karınca sürüsüne bakıp "Tarlada, doğada insandan uzak, güvendesiniz." diyor onlara. Zira evde olsa annesi ilaçla soyunu yok ederdi hepsinin. Toplu katliam resmen. Böyle kaç cana kıydılar, bilmiyor. Bir an kendini kirlenmiş ve günahkâr hissediyor. Belki de bu yüzden ara ara rüyasında ellerinden, kollarından ve neredeyse tüm bedeninden fırlayıp çıkan ve onu ısırmaya çalışan karıncalar kâbusu oluyor onun. Ellerinde bile ölü karıncalar…

Derken, yanı başına bir arı konunca irkiliyor. Bir yandan kıpırtısız durursa arının ona zarar vermeyeceğini bildiği için sakin kalmaya çalışırken, bir yandan da yanında başka arı var mı diye başını çevirmeden, gözleriyle bakarken bakışları ilerideki otlara takılıyor. Her çiçekte bal arayan sarı arılar, kızıl arılar, sokunca öldürdüğünü duyduğu kara arılar, abisiyle su başında avladıkları ve onun abisine güvenerek, boyuna bakmadan öldürmeye çalıştığı eşek arıları, soktuğunda sokulan yere demir konursa iyileştirdiği söylenen demir arıları ve insanların onların ürettikleri onca ürünü ellerinden almayı kendilerine hak gördükleri, resmen zorbalık yaparak erzakına kondukları bal arıları… Böyle sıra sıra arıları görünce sanki arı kovanına girmiş gibi kalbi korkuyla atıyor bir an. Sonra odağını değiştiriyor. Yanındaki ineğe bakıyor yeniden, gölgesine sığınırcasına. Ayla mı inekleri koruyor, inekler mi Ayla'yı, pek belli değil. Yine de ineğin sakinliği onu rahatlatıyor. En

azından sıcak iyice basana kadar. Sığır sinekleri gelirse yandı ama. O zaman saklanacak delik arıyor inekler. Ormanlardan, ağaç aralarından topluyorlar inekleri. O yüzden Ayla eğer ineğe konmaya çalışan bir sinek görürse kovuyor ama görmez de sinekler ineklere işkence etmeye başlarsa Ayla da ineklerle beraber onları kaybetmemek için tabanları yağlıyor. İnekler nereye, Ayla oraya. Küt, küt, küt ayak sesleri… Kulaklarındaki uğultular… Kalbinden mi geliyor, topraktan mı emin değil. İneklerin hepsi aynı yöne giderse ne âlâ! Herkes başını alır, başka yöne gider ve buğday tanesi gibi dağılırsa asıl sıkıntı işte o zaman başlıyor. Hangisine koşacağını bilemiyor bazen. İnekleri gözden kaybederse de dayak var... Neyse, şimdilik sinek minek yok. Hep beraber sakinliğin tadını çıkarıyorlar. Hepsi de aynı şeyi hissediyor belki de: Sıcak ve sıcağın sesi… Gölge ve gölgenin nefesi…

Arılardan sıkılınca, durmayıp otlara sarıyor bu sefer. Zaman bol sonuçta. Beynini ise susturmanın imkânı yok. Uzaktan bakan biri yere oturmuş, sağa sola boş boş bakan bir çocuk görür ama Ayla, kafasının içinde düşünceden düşünceye atlayan, deli bir çocuk. Onlar hayvan otlatan kız temalı düz bir tablo çizerler; Ayla ise hayvanlarından, böceklerinden, çiçeklerinden, ağaçlarından, rüzgârından, havasından, arılarından sineklerine kadar rengârenk ve acımasız olduğu kadar da neşeli bir hayatı dudağında bir tebessüm ile izlerken bir yandan da rüzgârın sazıyla karıncaların davulu andıran ayak seslerini âdeta büyüleyici bir konser gibi dinleyen bir kız çocuğunu çizer. Birkaç yüz metrelik bir alanda kendine koskoca bir dünya kurar ve doğa ananın krallığı altında başını yerlere eğer.

Bakınca etrafındaki otların arasında neler yok ki… Neden bilmese de taç yapraklarını koparıp emdiği ve adını bile unuttuğu mor bitkiler var mesela. Ekşi oldukları için yemeye bayıldığı kuzu kulakları... Kavurmasını her gün yiyebileceği, dön dön otu dedik-

leri dönbaba otları, gelincikler, gışıyaklar... Haşlamasına bayıldığı turp otları ile kaymak otları... Çok nadir bulunan, dikenli olduğu için soyulması çok zor olan ama lezzeti eşsiz kengerler... Az ötede henüz çiçek açmamış laleler ve gelincikler… Öğleden sonra onları hunharca koparıp, kabuğunu soymadan önce içindeki gelinciğin hangi renk olduğunu tahmin etmeye çalıştığı oyunu oynayabilir. *Kaç ruha böyle kıydım acaba?* Resmen hayatlarını ellerinden alıyor çiçeklerin onlar daha açmadan. Ellerine de lale kınası yakar. Daha sonra kendilerini görüp incelemek ve biraz da oynamak için yuvalarını oyduğu, bazen de onu sinir ettikleri için yuvalarını yerle bir ettiği müdürcüklere dadanır nasılsa. *Affedin beni, müdürcükler…* Kim bilir ne sövüyorlardır ona. Ama onlar da Ayla'yı sinir etmesin o zaman. Siyah böceklerden uzak durur, karınca sineklerden korkar, boklu böceklere güler. O bebekken avucunda taşıdığını söyledikleri ve gerçek adını bilmese de memetçik dedikleri tombul kara böceklerden nedense biraz tırsar, kıskaç görürse de basar çığlığı. Yeter ki akrep olmasın da gerçi. En çok onlardan korkuyor zaten. Her neyse, işte Ayla böyle her gün ama her gün doğanın sabahın erken saatlerinde nasıl uyandığına, öğlen sıcağında nasıl dinlendiğine hatta derin bir uykuya daldığına şahit olur.

Fakat buradaki altın kural görmek değil, işitmek. İnsan, kulaklarıyla görebilir aslında. Tek yapması gereken gözlerini kapatıp dinlemeye hazır olması. Yeterince odaklanırsa karıncaların adım atışını, böceklerin uçuşunu, otların esneyip uykularından uyanışını kulaklarıyla görebilir. Öğlen olduğunda nasıl da her şeyin yorulup gölgeye çekildiğini hisseder, oluşan sessizlikte sadece çiçeklerden öz toplamaya çalışan arıların vızıltılarını ve sessizlikte herkesin dinlenmesinden istifade etmeye çalışan yılanları, akrepleri, kırkayakları duyabilir. Hatta belki yılanlarla arkadaş olur, gördüğünde korksa da onlarla konuşup, onları öldürmeden kendi

hayatlarına geri döndürebilir. Çünkü zararlı olan yılanlar değil, insanlardır.

Bugünkü gibi hayvanları otlatırken tek başına geçirdiği o sayısız günler ve saatler; Ayla'ya doğayı dinlemeyi, doğadaki hayvanlarla arkadaş olmayı ve onun haricinde devam eden onlarca farklı yaşantıyı öğretti. İnsanın bu dünyada yaşayan tek canlı türü olmadığını, her canlının ve her türün kendisine has kuralları ve öğrendikçe insanı hayrete düşüren yaşam tarzları olduğunu öğrendi o zamanlar. Her canlının bir insan canına eş değer olduğunu ve onları öldürmenin belki de insan öldürmekten farklı olmadığını anladı. Aslında doğanın kendi başına gayet de yetebildiğini, doğanın dengesini bozan şeyin insan olduğunu gördü. İnsan ve insanın bitmek bilmeyen doyumsuzluğu…

Mesela Ayla'nın anne-babası ağaç kesiyorlardı bazen ve o ağaçta yuvası olan her canlının da yuvasını ağaçla yok ediyorlardı neleri çiğneyip, yok ettiklerinin farkında bile olmadan. Körlerdi resmen. Bazen Ayla'nın babası tavşan avlamaya gidiyordu kışın, eğlencesine... Çoğu zaman eli boş gelse de bazen dolu geliyordu ve ailecek o tavşanı bir güzel pişirip yiyorlardı, eğlencesine… Yazın da tarlaya arı kuşları geliyordu ve babası tüfekle indirebildiği kadarını yere indirip akşama kuş dolması istiyordu annesinden, eğlencesine... Canları çekti diye. İnsanın eğlencesi neden başka canlıların ölümü demek oluyordu ki? Oysa insanlar müdahale etmediği zamanlarda, doğada muazzam bir denge vardı ve Ayla bu dengeyi çok seviyordu.

Ayla geniş ovalara, yüksek dağlara, sayısız ağaçlara, yemyeşil tarlalara her baktığında sanki dünya ona bir ders vermek için onunla sessizce konuşuyor, bu yüzden de onlarca canlı kadar uçsuz bucaksız ihtimalleri önüne seriyor gibi gelirdi. Yapabileceği, olabileceği şeylerin haddi hesabı yoktu. Tabii, hayallerinin de… Ayla isterse her şey olabilir, her şeyi yapabilir, dünyayı kurtarabi-

lir, kahraman olabilirdi. Sihirli güçleri olabilir, metali eğriltebilir, cisimleri uçurabilir, çok iyi dövüşebilir ve iyileri kötülerden kurtarabilirdi. Üstünde ne kadar ağaç olmayan çıplak dağ varsa hepsine fidan dikebilir, ağaçlarla ve kuşlarla konuşabilirdi. Her şey mümkündü, her şey. Sadece an meselesiydi bir şeylerin olması. Ve o sadece bekliyordu. Sabırla.

İçi içine sığmadığı bazı zamanlar eğer hayvanlar da karnını doyurmuş, suyunu içmiş, ağaçlara bağlanmış da uyukluyorlarsa bu kocaman dünyada kendi yerini belirlemek için sabırsızlanır ve yerinde duramayıp koşardı Ayla. Saçlarında, yüzünde, bedeninde gezinen ılık rüzgâr eşliğinde bembeyaz papatyalarla taçlandırılmış tarlalarda koşarken, papatyaların ayakkabılarına çarptıklarında çıkardıkları kahkaha benzeri sesleri duymayı severdi en çok. En mutlu, en huzurlu olduğu anlardan biriydi bunlar. İneğin ot yerken çıkardığı sıcak nefesi ve papatyaların kahkaha sesi... Üstelik o koşarken, rüzgâr sanki ona gülerek eşlik eder ve "Merak etme, arkandayım, sen önüne bak." derdi. İnanırdı Ayla. Rüzgârın arkasını, bitkilerin ayağı takılıp düşmesin diye önünü kolladığına inanırdı.

İşte küçücük boyuyla gün boyu oradan oraya koşturan, bazen üşüyen, bazen terleyen, bazen yorulan, bazen canı yanan ama yine de mutlu olan Ayla akşam olunca o en güvenli sığınağından, özgürce düşüncelere dalıp, kendisi olabildiği tarladan, ayrılıp eve giderken, her adımla eve yaklaştıkça bir korku kaplardı içini yavaş yavaş ve yüreği kıskaca yakalanmış da cımbızla çekiliyormuş gibi acırdı. Bir sıkıntı çökerdi üstüne. Sanki tarlada o kadar geniş ve özgür olan dünya eve dönüş yolunda sıkışıp bir küp kara kömüre dönüşmüş gibi nefessiz kalırdı Ayla. Çünkü her adımla korkulara, dayaklara, yanlış veya eksik yapılan şeyler için işitilen azarlara doğru yaklaşıyordu. Yol boyunca tarlada koparıp silaha dönüştürdüğü ve binbir türlü oyunlar oynadığı o sarı dikenler,

sanki kıyafetlerine yapışmış gibi her adımda tenine batardı. Koskoca doğada kendi içine sığamayan, bedeninden ve ruhundan taşan içi, hisleri, hayalleri, gelecek umutları, sebepsiz gülümsemesi, güzel bir rüyadan uyanır gibi birer birer yok olur; yerini patlamaya hazır bir volkan gibi karanlıklara bırakırdı. Dumanlara ve korkulara… Kısacası ev, Ayla için gidilmesi gereken bir yer değil; kaçılması gereken bir yerdi.

Evi onun için güvenli bir limana değil de kara ve soğuk bir mahzene çeviren şey babasıydı. Babası onun gözünde, onu kötülüklerden koruyan bir kalkan değil; tersine tüm kötülüklerin atası, bazen Firavun, bazen vicdansız bir cellat, bazen ağzından alevler püskürten dev bir canavar, bazen tüm korku filmlerinin başkahramanı, bazen bir hayalet, bazen de eli sopalı bir gardiyandı. Ondan ölesiye korkuyordu Ayla. Onun sinirinden, öfkesinden… Öfkelendiğinde etmeye başladığı küfürlerden... Ayla, babasının sorduğu soruyu anlamadığında veya istenen şeyi yapamadığında babasının halkına kızan zalim bir tanrı gibi çıkan sesinden ve devamında bu sesi takip eden hiddetinden korkardı. Ne zaman sinirlense kömüre dönüşen kara bıyıkları, kara saçları, çatık kaşları ve kapkara kesilmiş yüzünden... O kadar korkardı ki çareyi gece mutfaktan bir şeyler atıştırmaya inen biri gibi evde parmak uçlarıyla yürüyüp karanlık köşelerde görünmez olmakta bulurdu hep. Ve ne zaman olup da bir yerlerde babasına rastlasa mıhlanmış gibi olduğu yerde kalır; babası ona bakmasın, onunla konuşmasın, ondan bir şey istemesin diye korkudan titrerdi olduğu yerde. Çünkü bu karşılaşmaların sonu genelde iyi bitmezdi onun için. Mesela bir gün Ayla mutfaktayken ekmek yapan annesine bir şeyler sormak için gelmişti babası. Ayla ona korkuyla bakıp, kafasında saklanacak delik ararken, güya şaka yapmak için ona "Ne bakıyorsun?" deyip sert bir yüz ifadesiyle birkaç adım kadar

“Karanlıktan korksan da deli gibi, artık kimse görmediğine göre salmaktı gözyaşlarını yağan yağmurla. Uluyarak ağlamaktı yalnızlık, uluyarak… Yaralı bir hayvan gibi, çığlıklarını duyduğum o kadın gibi ağlamaktı evde yalnızken...”

“‘Ne olursa olsun bir köylü kızının neler yapabileceğini hepinize göstereceğim. Kendinizden utanacaksınız. Öyle başarılı olacağım ki herkes bana saygı duyup, önümde ceketlerini ilikleyecek.’ demişti kendi kendine kafasını kararlı bir şekilde sallarken.”

Geçmişte açılan her yara, geleceğe bir ayak izi bırakır.

Şiddet yanlısı bir baba, ihmalkâr bir anne, korku ve yalnızlık dolu bir çocukluk... Mücadeleyle geçen yılların ardından Ayla, son günlerinde geçmişin gölgeleriyle boğuşurken hayatını şekillendiren ilişkiler üzerine düşünmeye başlar. Sevginin, ailenin, fedakârlığın ve kendini keşfetmenin karmaşık yollarında yaptığı bu içsel yolculuk, derinlerde yatan yoğun yalnızlığını gün yüzüne çıkarır.

Benden Geriye Kalanlar, tüm zorluklara rağmen gösterdiği direnç ve kararlılıkla kaderini yeniden yazmaya ve bu dünyadaki yerini bulmaya cesaret eden bir kadının dayanıklı ruhunun keşfini konu alıyor. Bu ilham verici hikâye, herkesin kendi kaderini şekillendirme gücüne sahip olduğunu vurgulayarak okuyucuları içlerindeki potansiyeli keşfetmeye davet ediyor.

9 786256 130722